

30/2012

Pikaluottolainsäädännön
muuttaminen
Lausuntotiivistelmä

*oikeusministeriö
justitieministeriet*

30/2012

Pikaluottolainsäädännön muuttaminen

Lausuntotiivistelmä

29.5.2012

Julkaisun nimi	Pikaluottolainsäädännön muuttaminen Lausuntotiivistelmä		
Tekijä	Anne Heiskanen		
Oikeusministeriön julkaisu	30/2012 Mietintöjä ja lausuntoja		
OSKARI numero	OM 17/41/2011	HARE numero	OM035:00/2011
ISSN-L	1798-7105		
ISSN (PDF)	1798-7105		
ISBN (PDF)	978-952-259-213-2		
URN	URN:ISBN:978-952-259-213-2		
Pysyvä osoite	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-259-213-2		
Asia- ja avain- sanat	Kuluttajansuoja, luotto, oikeudenkäyntikulut, rahoituspalvelut		
Tiivistelmä	<p>Pikaluotto 2011 -työryhmän mietinnöstä saatiin lausunnot yhteensä 43 viranomaiselta ja yhteisöltä.</p> <p>Työryhmä ehdotti mietinnössään, että kuluttajansuojalakia (38/1978) uudistetaan asettamalla korkokatto, joka koskisi alle 1000 euron suuruisia, muita kuin hyödykesidonnaisia luottoja. Myös luotonantajan velvollisuutta arvioida kuluttajan luottokelpoisuus ehdotettiin tiukennettavaksi sekä hyvää luotonantotapaa koskevaa säännöstä täydennettäväksi, siten että hyvän luotonantotavan vastaista olisi käyttää luottosuhteeseen liittyvässä asiointissa lisämaksullista tekstiviesti- tai muuta vastaavaa viestipalvelua. Työryhmä ehdotti myös alennettavaksi vastapuolen maksettavaksi tuomittavien oikeudenkäyntikulujen enimmäismääriä.</p> <p>Työryhmän ehdotukset saivat lausunnoissa laajaa kannatusta. Ehdotettua hintasääntelymallia vastustivat eritoten pikaluottoalaa edustavat tahot. Suurin osa lausunnonantajista katsoi, että ehdotetut muutokset ovat tarpeellisia pikaluotoista aiheutuvien velkaongelmien vähentämiseksi.</p>		

29.5.2012

Publikationens titel	Ändring av lagstiftningen om snabblån Remissammandrag		
Författare	Anne Heiskanen		
Justitieministeriets publikation	30/2012 Betänkanden och utlåtanden		
OSKARI nummer	OM 17/41/2011	HARE nummer	OM035:00/2011
ISSN-L	1798-7105		
ISSN (PDF)	1798-7105		
ISBN (PDF)	978-952-259-213-2		
URN	URN:ISBN:978-952-259-213-2		
Permanent adress	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-259-213-2		
Sak- och nyckelord	Konsumentskydd, kredit, rättegångskostnader, finansiella tjänster		
Referat	<p>Sammanlagt 43 myndigheter och sammanslutningar gav utlåtanden om betänkandet av arbetsgruppen Snabblån 2011.</p> <p>Arbetsgruppen föreslog i sitt betänkande att konsumentskyddslagen (38/1978) ska revideras genom att det sätts ett räntetak för krediter som understiger 1000 euro, dock inte nyttighetsbundna krediter. Det föreslogs också att kreditgivarens skyldighet att bedöma konsumentens kreditvärdighet skärps och att bestämmelsen om god kreditgivningssed kompletteras så att det inte är förenligt med god kreditgivningssed att använda sms-tjänster eller andra motsvarande kommunikationstjänster mot extra avgift vid kommunikation i anslutning till kreditförhållandet. Arbetsgruppen föreslog också en sänkning av maximibeloppen i fråga om rättegångskostnader som motparten ska dömas att ersätta.</p> <p>Arbetsgruppens förslag fick ett brett understöd i utlåtandena. Det var i synnerhet de sammanslutningar som representerar snabblånebranschen som motsatte sig den föreslagna prisregleringsmodellen. Största delen av remissinstanserna ansåg att de föreslagna ändringarna behövs för att minska de skuldproblem som snabblånen förorsakar.</p>		

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	8
2	YHTEENVETO LAUSUNNOISTA	9
3	YLEISIÄ ARVIOITA	10
4	YKSITYISKOHTAISET HUOMAUTUKSET	12
4.1	Kuluttajan luottokelpoisuuden arviointi	12
4.2	Hintasääntely	13
4.3	Kuluttajilta perittävät tekstiviestikulut	17
4.4	Vastapuolen maksettavaksi tuomittavat oikeudenkäyntikulut summaarisissa asioissa	18
4.5	Muut ehdotukset	20
5	LAUSUNNONANTAJIEN MUITA HUOMIOITA	22
	LIITE	24

1 JOHDANTO

Oikeusministeriö asetti 2.12.2011 työryhmän, jonka tehtävänä oli valmistella ehdotus pikaluottoihin liittyvän lainsäädännön muuttamiseksi. Työryhmä antoi mietintönsä oikeusministeriölle 11.4.2012 (oikeusministeriön mietintöjä ja lausuntoja 17/2011).

Mietinnössä ehdotetaan muutettavaksi kuluttajaluottoja koskevaa kuluttajansuojalain (38/1978) 7 lukua, lakia eräiden luotonantajien rekisteröinnistä (747/2010) sekä korkolain (633/1982) säännöstä tahdonvaltaisuudesta. Lisäksi ehdotetaan muutoksia oikeusministeriön asetukseen 1311/2001, joka koskee vastapuolen maksettavaksi tuomittavia oikeudenkäyntikuluja niin sanotuissa summaarisissa asioissa. Mietinnön pääasiallisena tavoitteena on vähentää pikaluotoista aiheutuvia velkaongelmia.

Esityksessä ehdotetaan asetettavaksi korkokatto eli enimmäiskorko, jota luotonantaja voisi periä luotosta kuluttajalta. Korkokatto koskisi muita alle 1 000 euron suuruisia luottoja kuin hyödykesidonnaisia luottoja. Muutoksella pyritään siihen, että kuluttaja saisi pientä rahaluottoa nykyistä kohtuullisemmin ehdoin. Uudistuksen oletetaan myös merkittävästi vähentävän nykyisenkaltaisten pikaluottojen tarjontaa.

Säännökseen luotonantajan velvollisuudesta arvioida kuluttajan luottokelpoisuus ehdotetaan täsmennyksiä ja tiukennuksia. Muutoksen tarkoituksena on vähentää velkaongelmia edellyttämällä myös pienten luottojen tarjoajilta nykyistä tarkempaa kuluttajan luottokelpoisuuden arvioimista. Hyvää luotonantotapaa koskevaa säännöstä ehdotetaan puolestaan täydennettäväksi siten, että hyvän luotonantotavan vastaista olisi käyttää luottosuhteeseen liittyvässä asiointissa lisämaksullista tekstiviesti- tai muuta vastaavaa viestipalvelua. Tältä osin tavoitteena on poistaa maksullisiin tekstiviestipalveluihin liittyneet erityyppiset ongelmat.

Vastapuolen maksettavaksi tuomittavien oikeudenkäyntikulujen enimmäismääriä niin sanotuissa summaarisissa asioissa ehdotetaan alennettavaksi. Tavoitteena on, että velallisen maksettavaksi tuomittavat oikeudenkäyntikulut vastaisivat nykyistä paremmin haastehakemuksen laatimisesta aiheutuvaa työmäärää ja kustannuksia.

Mietintöön liitettiin Suomen Pienlainayhdistys ry:n (jäljempänä *PLY*) edustajan eriävä mielipide sekä Finanssialan Keskusliitto ry:n (jäljempänä *FK*) edustajan lausunto.

2 YHTEENVETO LAUSUNNOISTA

Oikeusministeriö pyysi lausuntoa 40 viranomaiselta ja yhteisöltä. Näistä lausunnon antoi 34. Lisäksi lausunnon antoi yhdeksän muuta tahoa. Tiivistelmän liitteessä on lueteltu ne tahot, joilta lausuntoa pyydettiin ja jotka sen antoivat.

Yleisesti ottaen työryhmän ehdottamat lainsäädäntömuutokset saivat hyvän vastaanoton lausunnonantajien keskuudessa. Työryhmän ehdottamien muutosten lisäksi moni lausunnonantaja pitää tärkeänä positiivisen luottorekisterin käyttöönoton selvittämistä mahdollisimman pian, jotta kuluttajan luottokelpoisuuden arviointi helpottuisi.

Esityksessä ehdotettu hintasääntely keräsi runsaasti palautetta lausunnonantajilta. Suurin osa lausunnonantajista pitää hintasääntelyä tarpeellisena pikaluottoihin liittyvien ongelmien ehkäisemiseksi. Työryhmän esittämistä kahdesta vaihtoehtoisesta sääntelymallista vaihtoehto II saa osakseen selvästi enemmän kannatusta kuin vaihtoehto I. Todelliseen vuosikorkoon perustuvaa korkokattoa pidetään ennakoitavuuteen ja oikeusvarmuuteen liittyvillä perusteilla selkeämpänä sääntelyvaihtoehtona. Työryhmän ehdottamaa hintasääntelymallia vastustivat ennen kaikkea pikaluottoalaa edustavat lausunnonantajat.

Tiukennus luotonantajan velvollisuuteen arvioida kuluttajan luottokelpoisuus koetaan tarpeelliseksi. Valtaosa asiaan kantaa ottaneista pitää myös lisämaksullisten tekstiviestipalveluiden käytön rajoittamista tervetulleena uudistuksena. Uudistuksen katsotaan vähentävän väärinkäyttömahdollisuuksia ja selventävän hinnoittelua.

Työryhmän ehdotus vastapuolen oikeudenkäyntikulujen enimmäismäärien alentamisesta summaarisissa asioissa saa laajalti kannatusta. Osa lausunnonantajista kuitenkin pelkää, että ehdotetulla kulutaksoituksella ei pystytä kattamaan haastehakemusten laatimisesta ja tuomioistuinprosessista syntyviä kustannuksia ja ne tulevat jäämään velkojan vastattavaksi.

Lausunnonantajat kannattivat myös valvontaviranomaisen tiedonsaantioikeuksien ja valvontakeinojen parantamista työryhmän ehdottamalla tavalla.

3

YLEISIÄ ARVIOITA

Sosiaali- ja terveysministeriö (jäljempänä *STM*) ja *työ- ja elinkeinoministeriö* (jäljempänä *TEM*) pitävät työryhmän esitysten toimeenpanoa tarpeellisena ja kannatettavana. Myös valtiovarainministeriö (jäljempänä *VM*) kannattaa pääosin työryhmän ehdottamia lainsäädäntöuudistuksia. *VM:n* mukaan on tärkeää varmistua siitä, ettei sääntely estä pienten rahaluottojen tarjoamista kuluttajille. Lisäksi se katsoo, että työryhmän ehdottamien uudistusten taloudelliset vaikutukset tulisi arvioida jatkovalmistelussa. *VM:n* mukaan jatkovalmistelussa tulisi arvioida myös sitä, mitä seuraa, jos pienlainoja ei ole enää saatavilla.

Helsingin käräjäoikeus, Oulun käräjäoikeus, Vantaan käräjäoikeus, Velkaneuvonta ry ja Turun kaupungin velkaneuvontatoimisto (jäljempänä *Turun velkaneuvontatoimisto*) pitävät työryhmän mietinnössä esittämiä uudistuksia kannatettavina, joskaan ei välttämättä riittävinä velalliseen kohdistuvien velkaongelmien poistamiseksi.

Valtakunnanvoudinvirasto, Kirkkohallitus, kuluttajariitalautakunta, Kuluttajavirasto, Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry (jäljempänä *Kuluttajaliitto*), *Etelä-Suomen aluehallintovirasto, FK, Julkiset oikeusavustajat ry, Takuu-Säätiö ja Suomen Tuomariliitto – Finlands Domareförbundet ry* (jäljempänä *Suomen Tuomariliitto*) katsovat, että pikaluottojen tarjontaa rajoittavaan sääntelyyn on tarvetta ja että työryhmän ehdotukset ovat kokonaisuutena arvioiden kannatettavia. Myös *Vantaan kaupungin sosiaalinen luototus* (jäljempänä *Vantaan sosiaalinen luototus*) pitää erittäin tarpeellisena, että pikaluottojen aiheuttamaan vakavaan yhteiskunnalliseen ongelmaan puututaan, ja katsoo työryhmän onnistuneen tehtävässään. *Takuu-Säätiö* korostaa lisäksi, että hintasääntelyn toteuttamisen yhteydessä tulisi tarkoin seurata sen vaikutuksia euromääräisesti suurempien pikaluottojen lisääntymiseen ja niiden aiheuttamien mahdollisten ongelmien kehittymiseen. Sen mielestä on tärkeää, että kohtuuhintaisten luototusmahdollisuuksien kehittämistä pienituloisille jatketaan.

Kilpailuvirasto toteaa, että työryhmän ehdottamien muutosten johdosta alan toiminta voi olennaisesti vähentyä. Tämän seurauksena osa toiminnasta saattaa käytännössä siirtyä harmaan talouden piiriin. *Kilpailuvirasto* katsoo, että ilman huolellista vaikutusarviointia alan toiminnan leikkaaminen saattaa muodostua huomattavasti laajemmaksi kuin sinänsä olisi perusteltavissa pelkästään kuluttajansuojan parantamisen kannalta. Viraston mielestä asian valmistelua olisi perusteltua edelleen jatkaa siltä pohjalta, että vastuullisille toimijoille mahdollistetaan realistiset toimintaedellytykset alalla.

Finanssivalvonta, FK ja Elinkeinoelämän keskusliitto ry (jäljempänä *EK*) katsovat, että jatkovalmistelussa olisi tärkeää tehdä tarkempi arvio ehdotuksen vaikutuksista muihin tarjolla oleviin kulutusluottotuotteisiin kuin pikaluottoihin. *EK* korostaa, että jatkovalmistelun aikana ehdotusta on vielä arvioitava perustuslaissa turvattujen omaisuuden suojan ja elinkeinovapauden näkökulmasta. Sen mukaan tulisi arvioida, onko tavoitetta vähentää pikaluotoista aiheutuvia velkaongelmia mahdollista saavuttaa pienten luottojen yleistä saatavuutta vähemmän rajoittavin tavoin etenkin, jos sääntely koskisi myös mui-

---

ta pieniä luottoja kuin sääntelyn varsinaisena kohteena olevia pikaluottoja. Lisäksi *EK* katsoo muutosten taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten seuraamisen olevan tärkeää, mikäli mietinnössä ehdotetut muutokset päätetään toteuttaa. *Suomen Yrittäjät ry* esittää *FK:n* ja *EK:n* kanssa samansuuntaisia näkemyksiä ja toteaa, että jatkovalmistelussa olisi tärkeä varmistaa, etteivät ehdotetut muutokset vaikeuta yleisesti asianmukaista luotonantoa ja toisaalta tarpeellisen rahoituksen saamista.

Keskuskauppakamarin mukaan perusteluista tulisi selkeästi käydä ilmi, onko tarkoituksena pyrkiä lopettamaan nykyisenkaltainen pikaluottotoiminta kokonaisuudessaan. Mikäli näin on tarkoitus menetellä, tulisi asia tehdä tiedostaen ja selkeästi perustellen. *Keskuskauppakamarin* mukaan jatkovalmistelussa tulisi arvioida myös sitä, mitkä ovat kuluttajalle tarjolla olevat mahdollisuudet saada pieniä ja lyhytaikaisia luottoja, jos pikaluottojen tarjonta vähenee. Se toteaa, että sosiaalinen luototus ei ainakaan tällä hetkellä pystyne vastaamaan kyseiseen haasteeseen. Lisäksi *Keskuskauppakamari* huomauttaa, että huomioon ottaen esityksen huomattavat vaikutukset alan toimijoihin vaikutusarviointit tulee tehdä perusteellisesti sekä etsiä muista valtioista ratkaisumalleja (erityisesti Ruotsista), joista on jo käytännössä saatu kokemuksia.

Suomen Asianajajaliitto ja *Suomen Asiakkuusmarkkinointiliitto ry* (jäljempänä *ASML*) yhtyvät työryhmän näkemykseen siitä, että pikaluottoja koskeva voimassa oleva lainsäädäntö vaatii muuttamista, jotta pikaluotoista aiheutuvat velkaongelmat saadaan vähentymään. *ASML:n* mukaan ehdotusten vaikutuksia tulisi pyrkiä selvittämään vieläkin tarkemmin kaikkien sääntelyn piiriin tulevien pienten luottojen osalta, koska työryhmän lyhyt toimikausi ei mahdollistanut tätä riittävässä määrin.

Suomen Kaupan Liitto ry (jäljempänä *Kaupan liitto*) kannattaa esityksen tavoitetta vähentää pikaluotoista aiheutuvia velkaongelmia. Sen mukaan sääntely tulisi kuitenkin rajata koskemaan nimenomaan pikaluottoja. Liiton käsityksen mukaan hyödykesidonaisista luotoista ei ole aiheutunut merkittäviä ongelmia, joten niiden myöntämistä ei tulisi tarpeettomasti vaikeuttaa.

PLY:n mielestä ehdotukset tulisi valmistella lausuntojen pohjalta uudestaan ja kiinnittää huomiota myös pikaluottojen kieltämisestä aiheutuviin ongelmiin, kuten kuluttajien nopeampaan velkaantumiseen, velkaneuvonnan jonoutumiseen, verotulojen romahtamiseen tältä alalta, henkilökunnan irtisanomisiin, toiminnan korvautumiseen ulkomaisen tarjonnan kautta, tietoturvaongelmiin, kilpailun vähentymiseen ja hämärien lainamarkkinoiden syntyymiseen. *OPR-Vakuus Oy* ja *Tact Group Oy* katsovat, että mietinnön jatkovalmistelu tulisi suorittaa *PLY:n* ehdotusten pohjalta.

4

YKSITYISKOHTAISET HUOMAUTUKSET

4.1 Kuluttajan luottokelpoisuuden arviointi

14 §. *Velvollisuus arvioida kuluttajan luottokelpoisuus.* Luotonantajan on ennen luottosopimuksen tekemistä arvioitava, kykeneekö kuluttaja täyttämään luottosopimuksen mukaiset velvoitteensa (kuluttajan luottokelpoisuus). Arviointi on tehtävä kuluttajan tuloja ja muita taloudellisia olosuhteita koskevien riittävien tietojen perusteella.

Helsingin käräjäoikeuden mukaan on tärkeää, että luotonantajalla on velvollisuus luotonhakijan luottotietojen tarkistamiseen myös rahamäärältään pienehköjen kertaluottojen osalta. Myös *Lapin käräjäoikeus, Velkaneuvonta ry, Takuu-Säätiö* ja *Tact Group Oy* kannattavat kuluttajan luottokelpoisuuden arvioinnin tiukentamista ja täsmentämistä.

Valtakunnanvoudinvirasto toteaa, että mikäli kuluttajan luottokelpoisuus olisi selvitetty esitetyllä tavalla nykyistä tarkemmin kuluttajalta itseltään, tämä vähentäisi myönnettävien luottojen määrää myös sitä kautta, että näin sellaisten luotonhakijoiden määrä vähentyisi, jotka hakevat luottoa vain hetken mielijohteesta, vaikka tosiasiallista maksukykyä ei ole. Toisaalta virasto toteaa, että ehdotettu muutos tulee lisäämään luoton perimiskuluja ja tätä kautta luoton kokonaiskuluja.

Suomen Asiakastieto Oy (jäljempänä *Asiakastieto*) katsoo, että luotonantajalla tulee edelleen olla oikeus tarkoituksenmukaisuusharkintaan sen suhteen, kuinka paljon aikaa ja kustannuksia luottopäätöksen tekoon käytetään. Sen mukaan säännöksen seurauksena kuluttajaluottojen kustannukset ovat vaarassa nousta huomattavasti. Lisäksi Asiakastieto kiinnittää huomiota siihen, että luotonantajilla ei tällä hetkellä ole mahdollisuuksia kohtuullisilla kustannuksilla tarkastaa niille toimitettujen tietojen (aikaisemmat velat, tulot) oikeellisuutta. Samoin toteaa *Tact Group Oy*.

Kaupan liitto katsoo, että kuluttajan luottokelpoisuuden arviointivelvollisuuden tulisi muissa kuin pikaluotoissa säilyä ennallaan. *Luottomiehet-Kreditmännens ry:n* (jäljempänä *Luottomiehet ry*) mukaan ehdotettu muutos kiristäisi tarpeettomasti luottokelpoisuuden arviointia kaikkien kuluttajaluottojen osalta ja lisäisi luotonannon kuluja. Muutos myös vaikeuttaisi luotonsaantia tarpeettomasti. *Suomen Yrittäjät ry:n* mukaan sääntelyä tulisi vielä selkiyttää niin, ettei ehdotettu tiukennus vaikeuta yleisesti luotonantamisen käytäntöjä esimerkiksi hyödykesidonnaisten luottojen kohdalla.

Julkiset oikeusavustajat ry pitää ehdotettua säännöstä kuluttajan luottokelpoisuuden arvioimisesta ehdotuksen tärkeimpänä asiana. Yhdistys ehdottaa, että säännöksen rikkomisen varalta luotaisiin erityiset sanktiot. Myös *Valtakunnanvoudinvirasto* kiinnittää huomiota säännöksen rikkomisen sanktioimiseen ja ehdottaa yhdeksi mahdolliseksi seuraamukseksi luoton katsomista perintäkelvottomaksi.

ASML pitää myönteisenä sitä, että kyseisellä säännöksellä ei rasiteta suomalaiselle verkkokaupalle ja sen asiakkaille yhä laajemmin tarjolla olevaa erämaksamismahdollisuuden käytännön hyödyntämistä. Sen mukaan kuluttajan luottokelpoisuus voidaan usein arvioida esimerkiksi erilaisilla luokituksilla paremmin kuin luotonantajalle toimittujen yksittäisten tietojen avulla.

Suomen Asianajajaliiton mukaan lainkohdan ehdotettu sanamuoto ei täytä uudistuksen tavoitetta siitä, että luotonantajat selvittäisivät luotonhakijan luottokelpoisuuden nykyistä tarkemmin myös pienempien luottojen osalta. Sen mukaan luottokelpoisuuden arviointiperusteiden tueksi tulee laatia tarkempia ohjeita ja luotonantajan menettelyn lainmukaisuutta valvoa riittävällä tavalla. Myös *Turun velkaneuvontatoimisto* katsoo, että ehdotettu säännös on liian väljä.

PLY ehdottaa, että kuluttajansuojalain 7 luvun 14 §:n 1 momentin toista virkettä muutetaan seuraavasti: arviointi on tehtävä vähintään kaupallisesti saatavilla olevien rekisterien tietojen käyttämällä, minkä lisäksi tulee ottaa huomioon luoton määrä ja muut olosuhteet.

4.2 Hintasääntely

Vaihtoehto I. 4 a §. *Kuluttajaluottojen tarjontaoikeuden rajoittaminen.* Luotonantaja ei saa tarjota kuluttajalle luottoa, joka on määrältään alle 100 euroa. Mitä tässä pykälässä säädetään, ei sovelleta hyödykesidonnaisiin luottoihin.

17 §. *Luottosopimuksen tekeminen.* Kuluttajaluottosopimus on tehtävä kirjallisesti ja kuluttajalle on annettava kappale sopimusta. Sopimus voidaan tehdä myös sähköisesti siten, että kuluttaja voi tallentaa ja toisintaa sopimuksen muuttumattomana.

Kuluttajaluottosopimuksessa on mainittava: 1) tiedot luottosopimuksen osapuolista; 2) tiedot 9 §:ssä tarkoitetuista seikoista; 3) sopimuksen muut ehdot; 4) tiedot peruuttamisoikeuden käyttämisen edellytyksistä; 5) tiedot luottosopimuksen irtisanomisesta ja muusta päättämisestä; 6) tiedot oikeussuojakeinoista ja valvonta viranomaisesta.

Sopimuksessa mainittavista tiedoista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

17 a §. *Luottokustannusten periminen ja koron enimmäismäärä.* Kuluttajalta saa luottosuhteen johdosta periä vuotuista korkoa, joka on enintään kulloinkin voimassa oleva korkolain (633/1982) 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko lisättynä 30 prosenttiyksiköllä. Koron lisäksi kuluttajalta saa periä kyseisen luoton myöntämiseen liittyvät, hyvän luotonantotavan mukaisista toimista aiheutuvat kohtuulliset luottokustannukset.

Korkoa ja muita luottokustannuksia ei saa kuitenkaan periä, ellei korkoa ole yksilöity ja muiden luottokustannusten perusteesta ja kokonaismäärästä sovittu 17 §:ssä tarkoitetussa sopimuksessa.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta: 1) hyödykesidonnaisiin luottoihin; ja 2) muihin kuin hyödykesidonnaisiin luottoihin, jos luottoraja tai luoton määrä on vähintään 1 000 euroa.

Vaihtoehto II. 17 a §. *Luottokustannusten enimmäismäärä.* Kuluttajalta ei luottosuhteen johdosta saa periä korkona tai muuna luottokustannuksena määrää, joka ylittää luoton todelliseksi vuosikoroksi muunnettuna korkolain (633/1982) 12 §:ssä tarkoitetun viitekoron lisättynä [35–49] prosenttiyksiköllä. Mitä tässä pykälässä säädetään luottokustannusten enimmäismäärästä, ei sovelleta: 1) hyödykesidonnaisiin luottoihin; ja 2) muihin kuin hyödykesidonnaisiin luottoihin, jos luottoraja tai luoton määrä on vähintään 1 000 euroa.

Yleistä

Keskuskauppakamari esittää, että arvioitaisiin vielä mietinnössä tehtyä perusteellisemmin sitä, onko pikalainojen kuluja syytä arvioida vuotuisen koron tai todellisen vuosikoron käsitteiden perusteella, ja mikä malli olisi kuluttajan kannalta paras lainahinnoittelun läpinäkyvyyden toteuttamiseksi. Lisäksi Keskuskauppakamari katsoo, että sääntelyssä tulisi olla pitemmät siirtymäajat, jotta alan toimijat ehtivät sopeutua kannaltaan mahdollisesti hyvinkin radikaaleihin muutoksiin. Sen näkemyksen mukaan korkokatto-säännöksen osalta siirtymäaikaa tulisi varata vähintään yksi vuosi.

Myös *Euroloan Consumer Finance Oyj* katsoo, että hintasääntelyn osalta siirtymäajan tulisi olla vähintään vuoden mittainen, jotta toimijoilla olisi mahdollisuus arvioida kuluttajien luottokelpoisuutta paremmin ja kehittää siihen entistä parempia menetelmiä. Tällöin myös kuluttajilla olisi mahdollisuus harkita korvaavaa rahoitusta, mikäli pienten ja lyhyet lainat poistuvat markkinoilta.

Asiakastieto ei ota kantaa esitettyihin sääntelyvaihtoehtoihin, koska sen mukaan kumpikin vaihtoehto estää tosiasiallisesti pienlainatoiminnan harjoittamisen. Se katsoo, että hintasääntelyn seurauksena lyhytaikaisten lainojen tarjonta tulee loppumaan.

Kaupan liitto suhtautuu varauksellisesti esitykseen rajoittaa luotosta perittäviä kuluja. Sen mukaan rahoitusyhtiöiden kuluttajilta ja vastaavasti myös elinkeinonharjoittajilta perimiä kuluja saattaisi olla perusteltua arvioida työryhmämietintöä laajemmin.

EK ja *FK* pitävät tarkoituksenmukaisena, että ehdotettu korkokatto olisi riittävän korkea, jotta pienten luottojen saatavuus ei yleisesti perusteetta vaikeutuisi. Myös *ASML* pitää tärkeänä korkokaton asettamista riittävän korkealle, koska esimerkiksi pienissä luottoissa luoton todellinen vuosikorko muodostuu suuria luottoja helpommin korkeaksi. *Vantaan sosiaalinen luototus* katsoo, että korkokaton olisi oltava 40 prosenttia. Tällöin

ehdotus sisältäisi vielä 10 prosentin lisän muista vakuudettomista kulutusluotoista perittäviin korkoihin verrattuna.

Turun velkaneuvontatoimisto pitää parhaimpana ratkaisuna pikaluottojen täyskieltoa, mutta jos tähän ei ryhdytä, on korkokaton asettaminen sen mukaan välttämätöntä työryhmän esittämin tavoin. Velkaneuvontatoimisto pitää ehdotuksen epäkohtana sitä, että työryhmä on rajannut uudistusten ja rajoitusten ulkopuolelle pienehköt hyödykesidonnaiset luotot. Sen mukaan hyödykesidonnaisten luottojen jättäminen sääntelyn ulkopuolelle mahdollistaa uusien luottotuotteiden kehittelyn, jolloin ehdotetut uudistukset voivat jäädä vaille vaikutuksia.

Velkaneuvonta ry katsoo, että hintasääntely ei ole tarkoituksenmukaisin keino puuttua ongelmiin, vaan tehokkainta olisi parantaa kuluttajien luottokelpoisuuden arviointia. Se kuitenkin toteaa, että kulusääntely korko- ja kulukaton muodossa on varmasti tehokas tapa ehkäistä tiettyntyyppisten luottojen olemassaolo.

Vaihtoehto I

Santander Consumer Finance Oy tukee täysin kumpaakin ehdotusta, mutta pitää vaihtoehtoa I parempana.

Velkaneuvonta ry katsoo, että alle 100 euron suuruisten pikaluottojen tarjontaoikeuden rajaaminen on melko tehoton ja vailla suurempaa merkitystä oleva toimenpide. Myös *Tact Group Oy:n* näkemyksen mukaan ehdotetulla 100 euron luottojen kieltämisellä ei olisi vaikutusta velallisen asemaan, ja kieltäminen johtaisi mahdollisesti luottohäiriömerkintöjen lisääntymiseen, koska pienimpien luottojen osalta maksukäyttäytyminen on kaikissa asiakasryhmissä paras. Lisäksi yritys katsoo, että ehdotus ei mahdollista pikaluottojen myöntämistä nykyisellä kulurakenteella ja esityksen hyväksyminen tässä muodossa lopettaisi nykyisten pikalainojen myöntämisen kokonaan.

MCB Finance Finland Oy vastustaa työryhmän ehdotusta luottojen hintasääntelystä. Se kuitenkin toteaa, että mikäli lainvalmistelua jatketaan työryhmän mietinnössä esitettyjen vaihtoehtojen pohjalta, tulisi lähtökohdaksi asettaa ennemmin vaihtoehto I kuin vaihtoehto II.

Vaihtoehto II

TEM, Valtakunnanvoudinvirasto, Kirkkohallitus, Kuluttajavirasto, kuluttajariitalautakunta, Suomen Asianajaliitto ja Vantaan sosiaalinen luototus pitävät esitettyä korkokattomallia kannatettavana. *Kuluttajavirasto* katsoo, että todelliseen vuosikorkoon perustuva korkokatto on ennakoitavuuteen ja oikeusvarmuuteen liittyvillä perusteilla selkeämpi sääntelyvaihtoehto. *Vantaan sosiaalinen luototus* toteaa, että kun korkokattoon täytyy sisältyä kaikki kulut ja korot, on valvonta selvää, eikä tulkinnanvaraisuutta jää.

Helsingin käräjäoikeus, Lapin käräjäoikeus ja Oulun käräjäoikeus pitävät luoton todelliseen vuosikorkoon perustuvaa mallia hyvänä, koska se helpottaa niiden sisäistä työkulkua ja on käräjäoikeuden ratkaisutoiminnan kannalta selkeämpi. Myös *Julkiset oikeusavustajat ry* puoltaa vaihtoehtoa II sen selkeyden vuoksi ja koska sen tuomioistuimille aiheuttama rasite olisi ilmeisesti pienempi kuin vaihtoehdossa I.

VM katsoo, että todellisen vuosikoron määritelmä on vaikeasti ymmärrettävä. Siksi sen mukaan olisi toivottavaa, että pienten, lyhytaikaisten luottojen osalta luottokustannukset voitaisiin ilmoittaa myös prosenttiosuutena velkapääomasta, jonka kuluttajakin voisi ymmärtää ja itse laskea.

Pohjois-Karjalan käräjäoikeus toteaa, että työryhmä on tehnyt perusteltua ja hyvää valmistelutyötä. Se kuitenkin epäilee, onko hintasääntely vaihtoehdon II mukaisesti riittävää pikaluottojen aiheuttamien ongelmien poistamiseksi. Käräjäoikeus esittääkin, että tavanomaisia vastuullisia luottomarkkinoita kehitettäisiin siten, ettei "kioskityyppinen" pikaluottobisnestoiminta ole mahdollista kaikkine kielteisine seuraamuksineen.

Kuluttajariitalautakunnan mukaan hintasääntely voitaisiin toteuttaa myös niin, että luottokustannusten enimmäismäärä rajoitettaisiin luoton pääoman mukaan porrastetusti määräytyvään euromäärään, kuten ehdotuksessa on tehty oikeudenkäyntikulujen osalta. *Suomen Asianajajaliitto* pitää myös PLY:n eriävässä mielipiteessä esittämää vaihtoehtoa selkeänä.

PLY vastustaa todelliseen vuosikorkoon perustuvaa korkokattoa, koska se johtaisi pienlainatoiminnan loppumiseen kokonaan. Koska yli 1000 euron suuruisten lainojen hinnoittelu olisi jatkossakin vapaata, tulisi lainojen kysyntä ja tarjonta suuntautumaan jatkossa tämän suuruusluokan lainoihin. PLY:n mukaan todelliseen vuosikorkoon perustuva malli lisääkin ylivelkaantumisen riskiä ja nopeuttaa velkakierteeseen joutumista. Lisäksi PLY katsoo, että ehdotus on ristiriidassa omaisuudensuojaa koskevan perustuslain 15 §:n ja elinkeinonharjoittamisen vapautta koskevan 18 §:n kanssa (ks. myös Tuomas Ojosen lausunto 19.3.2012). Sen mukaan esitetty rajoitus on selkeästi ylimitoitettu toimenpide suhteessa pienlainojen osuuteen kuluttajien velkaongelmien syntymisessä. Ehdotettua sääntelyä vastustavat myös *ABRO Rahoitus Suomi Oy, DFC Global Corp., Euroloan Consumer Finance Oyj, MCB Finance Finland Oy, OPR-Vakuus Oy* ja *Tact Group Oy*.

PLY puoltaa korkokattoa, joko ilman aikatekijää prosentteina tai rikoslain koronkiskontasäännöksen kautta asetettuna, sekä perintäkulujen rajoittamista kohtuulliselle tasolle. Yhdistyksen mukaan tämä mahdollistaisi nykyisen toiminnan jatkamisen, mutta rajaisi pois ylihinnonittelun kautta huonojen asiakkaiden kalastelun. Lisäksi PLY:n mukaan sääntelyn tulisi koskea enintään 500 euron suuruisia luottoja. *Asiakastieto* pitää PLY:n ehdottamaa mallia parempana kuin työryhmän ehdottamia malleja. Myös *Pirkanmaan käräjäoikeus* yhtyy pääosin PLY:n säännösehdotuksiin. *Vantaan käräjäoikeus* katsoo sitä vastoin, että PLY:n esittämät toimet eivät olisi missään määrin riittäviä pikaluottovelkaantumiseen liittyvien ongelmien poistamiseksi.

4.3 Kuluttajilta perittävät tekstiviestikulut

13 §. *Hyvä luotonantotapa.* Luotonantajan on luotonannossa meneteltävä vastuullisesti.

Erityisesti edellytetään, että luotonantaja:

-----
3) ei käytä luottoa markkinoitaessa, sitä myönnettäessä tai muussa luottosuhteen liittyvässä asiointissa lisämaksullista tekstiviesti- tai muuta vastaavaa viestipalvelua;

TEM, Lapin käräjäoikeus, Valtakunnanvoudinvirasto, Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Kirkkohallitus, Suomen Asianajajaliitto, Velkaneuvonta ry, Euroloan Consumer Finance Oyj ja Tact Group Oy pitävät ehdotettua muutosta kannatettavana. Myös *Helsingin käräjäoikeus* puoltaa lisämaksullisten tekstiviestipalveluiden käytön rajoittamista, mutta huomauttaa ehdotetun sääntelyn voivan johtaa siihen, että ongelmat siirtyvät puhelinpalveluihin.

FK:n mukaan tekstiviesti- ja muiden vastaavien viestipalveluiden käytön rajoittamisesta ei tule säätää hyvää luotonantotapaa koskevassa yleissäännöksessä. Lisäksi se katsoo, että jatkovalmistelussa tulisi arvioida vielä tarkemmin ehdotetun kiellon vaikutuksia.

EK katsoo, että ehdotettu kiello on ongelmallinen, koska se kattaisi myös sellaiset palvelut, joiden tarjoaminen voi olla asiakkaan edun mukaista ja joihin ei liity mietinnössä kuvattua kaltaisia ongelmia. Hyvänä ja perusteltuna ratkaisuna *EK* sen sijaan pitää lisämaksullisten puhelinpalveluiden rajaamista sääntelyn ulkopuolelle.

ASML toteaa ehdotuksen olevan sinällään paikallaan. Se tosin huomauttaa, että lisämaksullisiin tekstiviestipalveluihin liittyvät ongelmalliset menettelytavat tulkittaneen nykyisinkin hyvän luotonantotavan vastaisiksi.

PLY ehdottaa, että kuluttajansuojalain 7 luvun 13 §:n 2 momenttiin lisätään hyvää luotonantotapaa koskeva uusi kohta, jossa edellytettäisiin, että luotonantaja ei myönnä luottoa maksukyvyttömälle asiakkaalle niin, että luottoa ei ole mahdollista periä ulosoton kautta.

4.4 Vastapuolen maksettavaksi tuomittavat oikeudenkäyntikulut summaarisissa asioissa

3 §. *Tuomittavien oikeudenkäyntikulujen määrä.* Vastaajan maksettavaksi vaaditut oikeudenkäyntikulut tuomitaan vaatimuksen mukaisesti. Ne tuomitaan kuitenkin korkeintaan perustaksan tai korkean taksan määräisenä velan pääoman määrän mukaan seuraavasti:

	Velan pääoma alle 300 euroa	Velan pääoma vähintään 300 euroa mutta enintään 1000 euroa	Velan pääoma yli 1000 euroa tai häätö
Perustaksa	50 euroa	80 euroa	110 euroa
Korkea taksa	80 euroa	120 euroa	160 euroa

Edellä 1 momentissa tarkoitettuihin taksoihin lisätään vaadittaessa kantajalta perittävä oikeudenkäyntimaksu. Jos oikeudenkäyntikuluja ei ole vaadittu, niitä ei tuomita.

TEM, Helsingin käräjäoikeus, Lapin käräjäoikeus, Oulun käräjäoikeus, Valtakunnantoudivirasto, Kirkkohallitus, Velkaneuvonta ry, Suomen Tuomariliitto ja Turun velkaneuvontatoimisto pitävät perusteltuna vastapuolen oikeudenkäyntikustannusten enimmäismäärien alentamista summaarisissa asioissa, koska sähköisen asioinnin kehittymisen myötä perinnästä aiheutuvat kulut ovat vähentyneet.

Oikeusministeriön oikeushallinto-osasto esittää harkittavaksi, olisiko pikaluotoille riittävää määritellä vain yksi kulukatto, joka olisi riippumaton velan pääoman määrästä. *Valtakunnantoudivirasto* katsoo, että ehdotettujen enimmäismäärien jakaminen kolmeen eri portaaseen perittävän velan pääoman perusteella on vaikeasti perusteltavissa, sillä kulut ovat samat riippumatta perittävän määrän suuruudesta.

Pirkanmaan käräjäoikeuden mukaan oikeudenkäyntikulujen määrää voitaisiin jonkin verran alentaa, samoin ulosottomaksuja. Sen mielestä työryhmän esittämät säännökset vaikuttavat hankalilta tarkistaa yksittäisessä asiassa. Käräjäoikeus pitää selkeämpänä PLY:n eriävässä mielipiteessä esittämää vaihtoehtoa.

Asiakastieto huomauttaa, että vastapuolen maksettavaksi tuomittavien oikeudenkäyntikulujen enimmäismäärän alentaminen ei saa tarkoittaa aiheuttamisperiaatteesta luopumista. Se toteaa, että samalla perusteella tulee pienentää myös kantajilta perittäviä oikeudenkäyntimaksuja.

Suomen oikeusapulakimiehet ry katsoo, että oikeudenkäyntikulujen määrät tulisi säilyttää vähintäänkin nykyisellään. Yhdistyksen mukaan mietinnössä esitetyt pikaluottoja koskevat epäkohdat tulisi poistaa pikaluottoja koskevilla säännöksillä, kuten koron rajoituksia koskevilla säännöksillä.

Julkiset oikeusavustajat ry:n mukaan ehdotuksessa ei oteta riittävästi huomioon muita summaarisia asioita, kuten häätöasioita yksityisten vuokranantajien toimeksiannoista, jotka siitä huolimatta, että niitä ratkaistaan summaarisessa järjestyksessä, vaativat enemmän työtä kuin pikaluottojen perintä. Se katsoo, että tämäntyyppisten asioiden osalta ehdotettu alennus on kohtuuton. Yhdistys ehdottaa, että vastaajan maksettavaksi tuomittavat oikeudenkäyntikulut olisivat ehdotetussa korkeimmassa korvausluokassa samalla tasolla kuin voimassa olevassa asetuksessa.

FK katsoo, että esimerkiksi pankkiluottojen osalta luoton pääoman euromääräinen suuruus ei ole haastehakemuksen laatimisesta aiheutuvan työmäärän ja siitä aiheutuvien kustannusten kannalta merkityksellinen seikka, vaan enemmänkin merkitystä on velallisten lukumäärällä, luottosuhteen aikana mahdollisesti tehdyillä sopimusmuutoksilla sekä luoton vakuuksilla. *FK* esittää, että tämä huomioitaisiin jatkovalmistelussa esimerkiksi toteamalla ehdotuksen perusteluissa selvyiden vuoksi, että edellä kuvatuissa tilanteissa voi olla kyse sellaisesta erityisen painavasta syystä, jonka perusteella oikeudenkäyntikulut voitaisiin tuomita taulukon mukaisia taksoja korkeampina.

Suomen Asianajajaliiton näkemyksen mukaan haastehakemuksen laatimiseen liittyvä työmäärä ja kustannukset eivät olennaisesti poikkea toisistaan olipa pääoma alle 300 euroa tai alle 1000 euroa. Se näkeekin ehdotuksen olevan tältä osin puhtaasti osa pikaluottoihin liittyvää hintasäännöstelyä.

Suomen Perimistöimistöjen Liitto ry:n (jäljempänä *Perimistöimistöjen liitto*) mukaan oikeudenkäyntikulujen alentamisehdotukset ovat niin huomattavia ja vailla perusteluita, että asia vaatisi erillisen selvityksen. Sen mielestä ehdotuksessa ei ole otettu huomioon perintätoiminnan yleiskuluja eikä kohtuullista palkkiota tehtävän suorittamisesta. Liitto katsoo, että ehdotetulla kulutaksoituksella ei pystytä kattamaan haastehakemusten laatimisesta ja haasteprosessista syntyviä kustannuksia, jolloin ne jäävät velkojan vastattavaksi. Se esittää, että nykyisin voimassa olevia summaarisen oikeudenkäyntimenettelyn taksoja korotettaisiin vastaamaan kustannustason kohoamista ja rahanarvon muutoksia. Samansuuntaisesti toteavat myös *Luottomiehet ry* ja *Tact Group Oy*.

Euroloan Consumer Finance Oyj ei pidä ehdotettua lainmuutosta merkittävänä tekijänä velkaongelmien ehkäisyssä, koska se vaikuttaa yleisesti kaikkiin markkinoimijoihin. Sen mukaan tulisi keskittyä toimiin, joilla vähennetään oikeusprosessiin eteneviä maksuhäiriöitä.

4.5 Muut ehdotukset

Korkolain tahdonvaltaisuutta koskevan säännöksen täsmentäminen

2 §. *Tahdonvaltaisuus.* Velvollisuus maksaa korkoa määräytyy tämän lain mukaan, jollei muuta johdu velallisen sitoumuksesta tai kauppatastavasta taikka toisin ole säädetty.

Jos velallisen sitoumus liittyy kulutusluottoa tai muuta kulutushyödykettä koskevaan elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan väliseen sopimukseen taikka sellaiseen sopimukseen, jonka perusteella velallinen ostamalla tai vuokraamalla hankkii asunnon itseään tai perheenjäseniään varten, sitoumus on tehoton siltä osin kuin velallinen olisi velvollinen maksamaan enemmän viivästyskorkoa kuin 4–11 §:ssä säädetään. Jos velallinen näissä tapauksissa on viivästyksen varalta sitoutunut viivästyskoron sijasta tai sen lisäksi maksamaan provisiota, palkkiota tai vastaavaa suoritusta, sitoumus on tehoton siltä osin kuin viivästyskoron ja mainitun suorituksen yhteenlaskettu määrä ylittää 4–11 §:n mukaan lasketun koron.

Helsingin käräjäoikeus ja *Valtakunnanvoudinvirasto* pitävät työryhmän ehdotusta kannatettavana. Myös *Takuu-Säätiö* katsoo, että tiukemmalle sääntelylle on tarvetta. Sen mukaan säännöksen täsmentäminen ehdotetulla tavalla mahdollistaa paremmin koron enimmäismäärän sääntelyn ja valvonnan.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston tiedonsaantioikeus ja pakkokeinot (Laki eräiden luotonantajien rekisteröinnistä)

10 §. *Valvonta ja valvontaviranomaisen tiedonsaantioikeus*

Lisäksi aluehallintovirastolla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada yksilöityä valvontatointa varten tietoja myös muulta yksityiseltä yhteisöltä tai henkilöltä kuin luotonantajalta. Tietojen tulee olla valvonnan kannalta välttämättömiä sen selvittämiseksi, kuuluuko luottojen tarjoaminen tämän lain soveltamisalaan tai kuka luottoja tosiasiallisesti tarjoaa.

11 §. *Pakkokeinot*

Aluehallintovirasto voi asettaa tässä pykälässä tarkoitettun kiellon tai kehotuksen tehosteeksi uhkasakon. Edellä 1 momentissa tarkoitettua kieltoa on tehostettava uhkasakolla, paitsi jos se erityisestä syystä on tarpeetonta, tai jos aluehallintovirasto katsoo, että menettely tulisi saattaa arvioitavaksi 13 §:n 1 momentin mukaisesti. Uhkasakosta säädetään muutoin uhkasakkolaissa (1113/1990).

13 §. *Rangaistussäännökset.* Joka tahallaan ilman rekisteröintiä harjoittaa kuluttajaluottojen tarjoamista, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä an

karampaa rangaistusta, luotonantajarikoksesta sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Sitä, joka rikkoo 11 §:n nojalla määrättyä uhkasakolla tehostettua kieltoa, ei voida tuomita rangaistukseen samasta teosta, jos uhkasakko on lainvoimaisella päätöksellä tuomittu maksettavaksi.

Helsingin käräjäoikeus, Valtakunnanvoudinvirasto, Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Kuluttajavirasto ja Takuu-Säätiö kannattavat aluehallintoviraston tiedonsaantioikeuksien ja valvontakeinojen parantamista ehdotetulla tavalla.

Suomen Asianajajaliitto vastustaa aluehallintoviraston tiedonsaantioikeutta, mikäli tiedonsaantioikeuden laajuuteen ei tehdä sen esittämiä rajoituksia. Liiton mukaan aluehallintovirastolla ei tule olla oikeutta saada asianajajista annetussa laissa (496/1958) tarkoitettulta asianajajalta tai hänen apulaiseltaan asiakasta koskevia tietoja, asiakirjoja tai tallenteita eikä myöskään oikeutta tarkastaa niitä. Toiseksi se katsoo, että aluehallintovirastolla ei tule olla oikeutta saada muultakaan henkilöltä oikeudenkäyntiasiamies- tai oikeudenkäyntiavustajatehtävien hoitamisen yhteydessä saatuja tietoja, asiakirjoja tai tallenteita eikä oikeutta tarkastaa niitä.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto ehdottaa lakiin lisättäväksi luotonantajille velvollisuuden säilyttää luoton myöntämiseen ja luottosuhteeseen sisältyvät dokumentit tai asiakirjat vähintään viisi vuotta luottosuhteen päättymisestä. Lisäksi aluehallintovirasto ehdottaa lain 7 §:ää täydennettäväksi siten, että luotonantajien olisi ilmoitettava rekisteriin myös kaikkien luotonantotoiminnassa käyttämiensä internetsivustojen osoitteet.

PLY ehdottaa, että luotettavuutta koskevaan lain 5 §:ään lisätään uusi 3 momentti. Momentissa edellytettäisiin, että ilmoituksen tekijän tulee osallistua kuluttajaluottojen myöntäjien itsesääntelyyn, mistä määrättäisiin tarkemmin oikeusministeriön asetuksella. Itsesääntelyelin raportoisi ratkaisuisistaan ja toiminnastaan Etelä-Suomen aluehallintovirastolle tai Kuluttajavirastolle.

5 LAUSUNNONANTAJIEN MUITA HUOMIOITA

Positiivinen luottorekisteri

VM pitää ensiarvoisen tärkeänä hallitusohjelmaan kirjattua tavoitetta selvittää positiivisen luottorekisterin järjestämistä ja käyttöönottoa mahdollisimman pian. Myös *Asiakastieto*, *Velkaneuvonta ry* ja *Takuu-Säätiö* kannattavat positiivisen luottorekisterin käyttöönoton selvittämistä. *Perimistöimijöiden liitto* katsoo, että työryhmän tulisi sisällyttää ehdotukseen maininta positiivisen luottotietorekisterin tarpeellisuudesta.

PLY:n mukaan positiivisen luottorekisterin käyttöönotto on välttämätöntä, jos luoton todelliseen vuosikorkoon perustuva korkokatto otetaan käyttöön. Positiivisen luottorekisterin tarpeellisuudesta ovat vakuuttuneita myös *ABRO Rahoitus Suomi Oy*, *DFC Global Corp.*, *Euroloan Consumer Finance Oyj*, *MCB Finance Finland Oy*, *OPR-Vakuus Oy* ja *Tact Group Oy*.

Ikärajan asettaminen

PLY ehdottaa ikärajojen asettamista kuluttajaluottojen myöntämiselle. Se esittää, että kuluttajansuojalain 6 a lukuun lisättäisiin uusi 5 §, jossa kiellettäisiin kuluttajaluottojen myöntäminen etäviestimin alle 20-vuotiaalle.

Myös *Velkaneuvonta ry* ehdottaa ikärajan asettamisesta pikaluottojen myöntämiselle. Vaihtoehtoisesti se esittää, että ikärajoite toteutettaisiin kuluttajansuojalain 7 luvun 14 §:n yhteydessä erityisenä huolellisuusvaatimuksena, kun luotonhakija on alle 25-vuotias. *Turun velkaneuvontatoimisto* kannattaa ensisijaisesti pikalainojen täyskieltoa, mutta toissijaisesti se esittää korkokattoa ja pikalainojen kieltämistä nuorilta, esimerkiksi alle 25-vuotiailta.

Muuta

STM:n mukaan tulisi selvittää, onko pikaluottojen voimakas mielikuvamarkkinointi hyvän luotonantotavan mukaista. Lisäksi tulisi harkita nuoriin ja pienituloisiin kohdistuvaa tiedotusta ja sellaista viestintää, jolla lisättäisiin heidän ymmärrystään taloudenpidosta ja luotonhankinnasta. *STM* myös huomauttaa, että mietinnössä ei käsitellä lainkaan toimeentulotukea, vaikka asiakkaan näkökulmasta saattaisi olla järkevää selvittää mahdollisuudet toimeentulotuen saamiseen. Se pitää mietinnön epäkohtana myös sitä, että velkaneuvonnan osalta ei ole ehdotettu muutoksia. Lisäksi se kiinnittää huomiota siihen,

---

että mietinnössä ei ole käsitelty lainkaan Suomessa jalansijan saanutta vertaisluototusta, joka sisältää samankaltaisia riskejä luotonottajalle kuin pikaluototuskin.

Kuluttajariitalautakunta suhtautuu epäillen siihen, voidaanko pikaluotoista aiheutuviin ongelmiin vaikuttaa tehokkaasti muilla keinoilla kuin kieltämällä tällaisten luottojen tarjoaminen kokonaan. Sen mukaan yksi mahdollisuus olisi säätää rangaistavaksi nykyistä laajemmin luotonantoa koskevien säännösten noudattamatta jättäminen.

PLY katsoo, että kihlakunnanvouti on riittävän ammattitaitoinen taho ratkaisemaan riidattomat asiat. Suora ulosottokelpoisuus on Ruotsissa alentanut perintäkuluja ja helpottanut velallisen selviytymistä, sillä valtion osuus kuluista nousee oikeudellisessa perinnässä kahteen kolmasosaan. Myös *Suomen Tuomariliitto* esittää harkittavaksi, tulisiko riidattomien summaaristen asioiden käsittely siirtää käräjäoikeuksista ulosottoviranomaisille, ainakin tietyn pääomamäärän alittavissa asioissa. Sen mukaan siirto olisi omiaan alentamaan niistä aiheutuvia kuluja.

Turun velkaneuvontatoimisto näkee työryhmän esittämää hintasäätelymallia parempana Saksan mallin, jossa allekirjoittamisvaatimus yhdistetään työryhmän ehdottamaan korkokattoon. Myös *Valtakunnanvoudinvirasto* ottaa esille allekirjoitusvaatimuksen ja katsoo, että se pakottaisi kuluttajan harkitsemaan tarkemmin luoton ottamisen aiheellisuutta.

LIITE

Pikaluottolainsäädännön muuttamista koskevasta ehdotuksesta hallituksen esitykseksi pyydettiin lausuntoa seuraavilta viranomaisilta ja yhteisöiltä:¹

oikeusministeriö, oikeushallinto-osasto
valtiovarainministeriö
liikenne- ja viestintäministeriö *
työ- ja elinkeinoministeriö
sosiaali- ja terveysministeriö

Helsingin hovioikeus*

Helsingin kärjäoikeus
Lapin kärjäoikeus
Oulun kärjäoikeus
Pirkanmaan kärjäoikeus
Pohjois-Karjalan kärjäoikeus
Vantaan kärjäoikeus

Markkinaoikeus*

Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Finanssivalvonta
kuluttajariitalautakunta
Kilpailuvirasto
Kirkkohallitus
Kuluttajavirasto / kuluttaja-asiamies
Valtakunnanvoudinvirasto
Viestintävirasto*

Elinkeinoelämän keskusliitto EK
FiCom ry*
Finanssialan Keskusliitto ry
Julkiset oikeusavustajat ry
Katakombista Elämään Kansanliike ry*
Keskuskauppakamari
Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry
Luottomiehet-Kreditmännen r.y.
Santander Consumer Finance Oy
Suomen Asiakastieto Oy

---

¹ (*):llä merkityt tahot eivät antaneet lausuntoa tai ilmoittivat lausunnossaan, ettei niillä ole lausuttavaa asiassa.

Suomen Asiakkuusmarkkinointiliitto ry
Suomen Asianajajaliitto
Suomen Kaupan Liitto ry
Suomen Oikeusapulakimiehet ry
Suomen Perimistöimistöjen Liitto ry
Suomen Pienlainayhdistys ry
Suomen Yrittäjät ry
Takuu-Säätiö
Velkaneuvonta ry

Lisäksi lausunnon antoi:

ABRO Rahoitus Suomi Oy
DFC Global Corp.
Euroloan Consumer Finance Oyj
MBC Finance Finland Oy
OPR-Vakuus Oy
Suomen Tuomariliitto - Finlands Domareförbundet ry
Tact Group Oy
Turun kaupungin velkaneuvontatoimisto
Vantaan kaupungin sosiaalinen luototus

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

ISSN-L 1798-7091
ISBN 978-952-259-213-2 (PDF)

Oikeusministeriö
PL 25
00023 VALTIONEUVOSTO
www.om.fi

Justitieministeriet
PB 25
00023 STATSRÅDET
www.jm.fi